

Szakvélemény

Fővárosi Törvényszék 19.P.20.740/2013. sz. per

Készítette: Kállán Csaba

Budapest, 2013.02.18.

1. Bevezető: a megbízás, szakértői kérdések, bemutatkozás

1.1. A megbízás

A Fővárosi Törvényszék előtt 19.P.20.740/2013. sz. folyamatban levő perben a Nemzetgazdasági Minisztérium (székhelye: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.) I.r. alperes kért fel, hogy a lenti 1.2. pontban meghatározott kérdésekben szakvéleményt adjak.

A szakvélemény elkészítéséhez az I.r. alperes az I. sz. függelékben felsorolt periratokat adta át részemre, a szakvélemény elkészítéséhez ezen túlmenően az I. sz. függelékben felsorolt egyéb iratokat vettem még figyelembe.

A szakértői vizsgálat módszere: a per- és egyéb iratokból rendelkezésemre álló, illetve a szakértő által ismert adatok közgazdasági és gépjárműipari-műszaki elemzése.

1.2. A szakértőhöz intézett kérdések

A Nemzetgazdasági Minisztérium a következő szakértői kérdéseket fogalmazta meg:

1. *„Sértene-e az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft., ill. a cégcsoportjába tartozó más társaságok (a továbbiakban együtt: „AUDI”) pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit az EKD-ND/VKD-2008/12., EKD/FELD-2011/1. és EKD/FELD-2013/3. sz. támogatási szerződésekből (a továbbiakban együtt: „Szerződések”) kitalart adatok harmadik személy általi megismerése, ill. nyilvánosságra hozatala? Amennyiben e kérdésre a válasz igen, úgy miben állnak az AUDI azon pénzügyi, gazdasági és piaci érdekei, amelyeket a Szerződésekből kitalart adatok nyilvánosságra hozatala sértene?”*
2. *„A Szerződésekből kitalart részek tartalmazznak-e olyan adatot, amely az állami és helyi önkormányzati költségvetéssel, európai közösségi támogatás felhasználásával, a költségvetést érintő juttatással, ill. kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével vagy az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatosak? Kérjük különös figyelmet fordítani arra, hogy a Szerződésekből kitalart részek tartalmazznak-e olyan adatot, amely az AUDI-nak juttatott költségvetést érintő juttatás, kedvezmény mértékét vagy formáját, ill. az AUDI-nak juttatott európai közösségi támogatás felhasználásának módját határozza meg.”*
3. *„Amennyiben a Szerződésekből kitalart adatok nyilvánosságra hozatala vagy harmadik személy általi megismerése az AUDI részére sérelmet okoz, úgy e sérelem arányos-e a Szerződésekből az AUDI részére nyújtott támogatás mértékével, ill. azon közérdekű céllal, hogy a közügyek álláthatósága érdekében az AUDI-nak nyújtott támogatás célja, mértéke, hova fordítása, a támogatással összefüggésben vállalt kötelezettségek mibenléte és teljesítése bárki számára megismerhetővé váljon?”*

1.3. Bemutakozás

Nevem Kilián Csaba, a Magyar Gépjárműipari Szövetség főtitkára vagyok. Végzettségem közlekedésépítő üzemtechnikus, közgazdász.

Szakmai tevékenységem:

3 év építőipari kivitelezői tevékenység után 8 évet dolgoztam a Közlekedéstudományi Intézetben, mint kutató, majd az Intézet Transinnov nevű fejlesztő vállalatánál mint marketingvezető.

1989-ben az akkor alapított HIT – Investcenter, Tradeinform irodában főtanácsadóként működőtőke befektetésekkel kezdtem foglalkozni.

1993-tól az ITD Hungary Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Társaságnál különböző, elsősorban befektetésösztönzési, valamint kereskedelemfejlesztési vezető pozíciókat töltöttem be egészen 2010-ig. Ezen időszak alatt befektetési igazgatóként majd vezérigazgatóként számos nagy termelő beruházás Magyarországra történő betelepítésében működtem közre (pl. Daimler-Mercedes, Asahi Glass, Denso, Exxon Mobil, Ibiden, National Instruments, Jabil, Westcast, Morgan Stanley, Delphi stb.).

A magyar gazdaság, a beszállítóipar fejlesztése és a működőtőke befektetések terén végzett munkámért a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesültem.

2012 szeptemberétől a Magyar Gépjárműipari Szövetség ügyvezető főtitkára vagyok. A szövetség 1998-ban alakult, a legjelentősebb hazai autóiipari gyártó cégeket tömöríti.

2. Szakértői kérdések elemzése és megválaszolása

2.1. Az AUDI rövid ismertetése

Az AUDI-t az AUDI AG alapította 1993-ban.

A négyhengeres motorok szériagyártása 1994 augusztusában indult el, ami 1997-ben a hat- és nyolchengeres motorok gyártásával folytatódott. A vállalat 1998 óta az Audi TT Coupé, 1999 óta az Audi TT Roadster, 2007 óta az A3 Cabriolet, 2009 óta pedig a csúcsteljesítményű Audi IT RS sportautó gyártója is.

Azzal a 2010-ben meghozott döntéssel, hogy a győri telephely présüzemmel, karosszéria üzemmel, lakkozóval és szerelő üzemmel teljes járműgyárrá bővül, a vállalat sikeres fejlődésének következő lépéséhez ért. A kibővített gyár megnyitására 2013 júniusában került sor, egyúttal megkezdődött az Audi A3 Limousine sorozatgyártása.

Jelenleg az AUDI évi közel 2 millió motort és több, mint 30 ezer személyautót gyárt győri telephelyén.

Az AUDI 1993-as alapítása óta az ország egyik legnagyobb exportőrévé és az egyik legnagyobb árbevételű vállalatává fejlődött. Az 5 milliárd eurót meghaladó összesített

beruházási volumen tükrében a vállalat az egyik legnagyobb külföldi beruházó Magyarországon.

Az AUDI egyúttal a térség legnagyobb munkáltatója, és jelenleg több mint 10.000 munkavállalót foglalkoztat. A céget 2013-ban sorrendben ötödször választották Magyarország legvonzóbb munkáltatójának. Az AUDI az óvodától kezdődően az oktatás minden szintjén jelen van támogatásával. Legjelentősebb a Széchenyi István Egyetem (SZE) Műszaki Karán működő Audi Hungaria Járműmérnöki Tanszékcsoport, amely elősegíti a német nyelvű mérnöki képzés fejlesztését, a tudományos kutatómunkát és a szakember utánpótlás biztosítását és fejlesztését.

2.2. Az EKD támogatási forma rövid ismertetése

A közösségi állami támogatási jogszabályok, valamint a vonatkozó hazai jogszabály¹ alapján egy nemzetgazdasági szempontból kiemelkedő jelentőségű, akár magyar, akár külföldi befektető által megvalósítandó nagyberuházáshoz a magyar Kormány egyedi döntésével megítélhető regionális beruházási támogatást (EKD támogatást) nyújthat, amennyiben a beruházás megfelel a jogszabályokban meghatározott kritériumoknak.

A támogatás típusa vissza nem térítendő, utófinanszírozott készpénztámogatás, amelynek maximális intenzitását – az Európai Bizottság által jóváhagyott – regionális támogatási térkép által meghatározott intenzitás-korlátok, illetve a jelenértéken 50 millió eurót meghaladó beruházási összérték felett a degresszív intenzitás számítási módszer határozza meg.

Az EKD támogatás számos iparágban és gazdasági területen megvalósuló beruházáshoz igényelhető, de a jogszabály szerint a támogatás megítélésakor előnyt élveznek bizonyos szektorok (pl.: járműipar, biotechnológia, elektronika, gépipar, gyógyszeripar, stb.). Általánosságban elmondható, hogy legalább jelenértéken 10 millió euró beruházási összérték, valamint legalább 50 új munkahely teremtése szükséges a támogathatósághoz, ugyanakkor iparágtól, gazdasági területtől és a beruházás megvalósítási helyszínén érvényben lévő maximális támogatási intenzitási korláttól függően szigorúbb bekerülési kritériumok is vonatkozhatnak a pályázókra. A támogatás keretében elszámolható költségek befektetett eszközalapú vagy személyi jellegű ráfordítások lehetnek.

A támogatási procedúrát tekintve a beruházást megvalósítani tervező pályázó egyszerűsített támogatásigénylő formanyomtatványt nyújt be, mely alapján a közreműködő elkészíti a nemzetgazdasági hatásvizsgálatot is tartalmazó mandátum-előterjesztést. A támogató és a szakmai ellenjegyző illetékes képviselői a mandátumülés keretében tárgyalják meg az előterjesztést és a projektjavaslat támogathatóságát, valamint pozitív támogatói döntés esetén egyedileg határozzák meg a megítélendő támogatás mértékét. A döntést követően a közreműködő értesíti a pályázót a támogatási ajánlatról (vagy elutasításról), majd az ajánlat elfogadása esetén megkezdik a támogatási szerződéskötési folyamatot.

¹ A vonatkozó hazai jogszabály 2012. szeptember 26-át megelőzően a Kormány egyedi döntésével megítélhető támogatások nyújtásának szabályairól szóló 8/2007. (I. 24.) GKM rendelet volt. 2012. szeptember 26 óta a hatályos vonatkozó jogszabály a Kormány egyedi döntéseivel megítélhető regionális beruházási támogatás szabályairól és a beruházás ösztönzési célterületeinek felhasználásának szabályairól szóló 270/2012. (IX. 25.) Korm. rendelet.

A támogatási projekt felosztható beruházási (megvalósítási) időszakra, valamint monitoring (fenntartási) időszakra. A kedvezményezett köteles a beruházást a megvalósítási időszak alatt szerződészerűen megvalósítani, majd a monitoring időszak során fenntartani a létrehozott kapacitásokat és teljesíteni a szerződéses kötelezettségeket. A kötelezettségek a beruházás típusától függően különbözőek lehetnek, például zöldmezős beruházások esetében jellemzően létszámvállalásokat kell teljesíteniük a kedvezményezetteknek.

A támogatási projekt időtartama alatt rendszeresen a helyszíni ellenőrzések, valamint a kedvezményezettek több alkalommal kötelesek beszámolni az illetékes állami szervezetek részére a projekt megvalósulásáról és a kötelezettségek teljesítéséről. A rendszeres hatósági ellenőrzéseken felül a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI) és az Állami Számvevőszék (ÁSZ) is vizsgálhatja a támogatott beruházásokat.

2.3. A nyilvánosságra hozott és a kizárt adatok elkülönítése

2.3.1. Nyilvánosságra hozott adatok

A Szerződésekben nem kerültek kizárással a következő főbb adatok:

- a nemzetgazdasági szempontból kiemelkedő jelentőségű beruházás tárgyai,
- a nyújtott állami támogatások, azok összegei, intenzitása, lehívásuk ütemezései,
- a beruházások elszámolható költségei,
- a beruházások helyszínei,
- a vállalt többletlétszámok, melyet legalább 5 évig fenntart a beruházó,
- a kötelezettség-vállalások elszámolásának és ellenőrzésének a módja, stb.

2.3.2. Kizárt adatok

A Szerződésekből az alábbiakban felsorolt adatok kerültek kizárással:

EKD/Feld 2011/1	EKD/Feld 2011/3.	EKD.NB/KB 2008/12	Kizárás
oldalszám			
1.	1.	1.	igénybejelentés dátuma
3., 8., 19.,	3., 7., 19.	2.	a beruházás megkezdésének és befejezésének ideje (részfeladatok ideje)
-	-	2.	a beruházás részösszegei
3.	3.	2.	felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma (terv)
3.	3.	2.	árbevétel (terv)
4.	4.	-	a létszámterv ütemezése
4.	4.	-	árbevételre vonatkozó terv ütemezése
4.	5.	-	felsőfokú végzettséggel rendelkezőkre vonatkozó terv ütemezése
-	-	3., 5.	kötelezettségvállalások tartalma
6.	6.	?	a pénzügyi beszámoló határideje
7.	7.	?	a monitoring beszámolók határideje
-	-	5., 6.	beszámolók és jelentések
-	-	9., 10.	elszámolás és ellenőrzés módja

75

13., 16.	13., 16.	19.	a készfizető kezesség határideje
19.	18.	-	az árbevétel definíciója
-	-	24.	többlet-árbevétel bázisa
20.	19.	22., 24.	a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának definíciója
32., 33.	32.	31.	a támogatás felhasználásának költségszerkezete
-	-	26., 28.	a folyósítás rendje
-	-	32., 33.	a pénzügyi beszámoló mintája
-	-	34., 35.	előrehaladási jelentés mintája
-	-	37., 38.	záró beszámoló mintája
-	-	44.	nyilatkozat a kölcsönzött munkavállalókról

2.4. A 2. sz. kérdés vizsgálata – a Szerződésekből kizárt adatok jellege

Elsőként a 2. sz. szakértői kérdést vizsgálom, amely a következő: „A Szerződésekből kizárt részek tartalmazznak-e olyan adatot, amely az állami és helyi önkormányzati költségvetéssel, európai közösségi támogatás felhasználásával, a költségvetést érintő juttatással, ill. kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével vagy az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatosak? Kérjük különös figyelmet fordítani arra, hogy a Szerződésekből kizárt részek tartalmazznak-e olyan adatot, amely az AUDI-nak juttatott költségvetést érintő juttatás, kedvezmény mértékét vagy formáját, ill. az AUDI-nak juttatott európai közösségi támogatás felhasználásának módját határozza meg.”

Tételes vizsgálatom eredményeként megállapítottam, hogy az állami költségvetést érintő juttatások, ill. kedvezmények szempontjából a kizárt adatok nem tartalmazznak további releváns információkat, a költségvetést érintő juttatás mértéke, formája, ütemezése megismerhető.

Európai közösségi támogatást a Szerződésben foglalt juttatások nem tartalmazznak, mivel a támogatás forrása a magyar költségvetés, így erre vonatkozó adat nem került kizárássra.

Az állami és a helyi önkormányzati költségvetéssel, vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével vagy az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adatokat a Szerződésekből kizárt adatok nem tartalmazznak, ilyen tárgya a Szerződésnek nincs is.

Összefoglalva, a 2. sz. szakértői kérdésre adott válaszomat: a Szerződésekből kizárt adatok – vizsgálatom szerint – a kérdésben megfogalmazott adatokat nem tartalmazznak.

Bár a kérdés erre nem tért ki, meg kívánom jegyezni az alábbiakat is.

A nyilvánosságra hozott adatok egyértelműen bemutatják az állami támogatás célját, jogcímét, valamint az igénybevételének feltételeit és az ellenőrzéshez szükséges információkat.

A közpénz felhasználásának átláthatóságához a Szerződések nyilvánosságra hozott adatai elegendőek, azok tartalmazzák mindazokat az információkat, amelyek alapján megállapítható, hogy a beruházás megfelel a jogszabályokban meghatározott kritériumoknak, ami alapján a magyar Kormány egyedi döntésével megítélhető regionális beruházási támogatást (EKD támogatást) nyújthat, azaz legalább jelenértéken eléri a 10 millió euró beruházási összértéket, valamint legalább 50 új munkahely teremtését. Az EKD-NB/VKB-2008/12. sz. támogatási szerződés esetében pedig a beruházás elszámolható költsége meghaladja az 50 millió eurót, továbbá tartalmazza a vállalt többletlétszámot, amely a GKM rendeletben meghatározott 100 főt ugyancsak 50%-kal meghaladja.

Ezzel szemben a 2.3.2 pontban felsorolt, a Szerződésekből kitakart adatok olyan részinformációkat tartalmaznak, amelyek a támogatási döntést, ill. a támogatás mértékét nem vagy legfeljebb minimális mértékben befolyásolhatták.

2.5. Az 1. sz. kérdés vizsgálata – a kitakart adatok nyilvánosságra hozatala az AUDI-nak okozna-e sérelmet, és ha igen, az miben áll.

Másodikként az 1. sz. szakértői kérdést vizsgálom, amely a következő: *„Sértene-e az AUDI pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit a Szerződésekből kitakart adatok harmadik személy általi megismerése ill. nyilvánosságra hozatala? Amennyiben e kérdésre a válasz igen, úgy miben állnak az AUDI azon pénzügyi, gazdasági és piaci érdekei, amelyeket a Szerződésekből kitakart adatok nyilvánosságra hozatala sértene?”*

2.5.1. A vizsgált adatok

A Szerződésekből kitakart, vizsgálatom tárgyát képező adatok az alábbiak:

- a többletlétszámterv ütemezése,
- a kölcsönzött munkaerő arányára vonatkozó adatok,
- a beruházás részösszegei,
- tervezett árbevétel és annak ütemezése,
- a felsőfokú végzettséggel rendelkezők tervezet száma és ütemezése,
- a támogatások felhasználásának költségszerkezete,
- beszámolók és jelentések,
- az árbevétel definíciója,
- a többlet-árbevétel bázisa,
- az elszámolás és ellenőrzés módja,
- a pénzügyi beszámoló mintája,
- az előrehaladás mintája és
- a záró beszámoló mintája.

2.5.2. A kitakart adatok nyilvánosságra hozatala sértené-e az AUDI pénzügyi, gazdasági és piaci érdekeit?

2.5.2.1. A forgalmi és létszámadatokból a márkastratégiára levonható következtetések és a kapcsolódó versenytársakkal szembeni sérelem

A Szerződésekben szereplő és a szerződéskötések időpontjában a jövőre vonatkozó többletlétszám adatok, ezen belül a felsőfokú végzettségűek aránya, a kölcsönzött munkaerő aránya, a létszámadatok évenkénti megbontása, továbbá a forgalom, illetve a forgalom évenkénti megbontása összehasonlítása alapján a közvetlen versenytársak akár regionális, akár globális szinten is olyan mértékű információt szerezhetnek az adott beruházáshoz/projekthez – és így közvetetten a konkrét termékekhez – kapcsolódó munkaszervezési folyamatokról, amely információk egyéb forrásból, illetve normális piaci körülmények között nem lennének elérhetőek a versenytársak számára.

Konkrét példa az Audi A3 Limousine vs. Mercedes CLA versengését érintő információk megszerzése. E modellek közvetlen versenytársak az ún. „prémium A-szegmensben”. Ezen két modell az első piacra lépés lépcsőshátú karosszériaformával ebben a típuscsaládban és szegmensben. Mindkét modell kizárólag Magyarországon készül (Győr, Kecskemét).

A lépcsőshátú (limousine) karosszériaforma eddig kevés gyártó kínálatában jelent meg a „prémium A-szegmensben”. Az Acura (a Honda prémium márkája az amerikai kontinensen) a 2014-es ILX modellel az első gyártók között volt, csakúgy mint a Buick szintén kizárólag Észak-Amerikában forgalmazott Verano Premium modellje. Hasonló tanulmányokat mutatott be a közelmúltban a Renault-Nissan csoporthoz tartozó japán Infinity (LE Concept, Q30 Concept) is, és további piaci szereplők belépése várható (pl. Lexus, Subaru, Volvo).

Az úgynevezett „prémium A-szegmensben” közvetlen és kiélezett versenyhelyezethez vezet a lépcsőshátú karosszériaformával közel azonos időben piacra lépő Audi A3 Limousine, Mercedes CLA, illetve később a BMW 1-es, illetve 2-es sorozat megfelelő modelljének bevezetése.

Az éves forgalomból, illetve a forgalom évenkénti összehasonlításából következtetés vonható le az adott márka stratégiájára, amely konkrétan piachevezetések tervezett időpontját, a tervezett volument, a tervezett modellek összetételét (modellmix) jelenti, aminek különös jelentősége van egy új piaci szegmensben.

Az egyes piacokon elérhető árakat is nagyban befolyásolja a piacra lépés ideje, az elsőként megjelenő modellek beárazása a versenytársak árstratégiájára döntő hatással van (ld. 1. sz. melléklet).

A később piacra lépő versenytársak számára a beruházás részleteinek ismerete kulcsfontosságú információ lehet a termék- és árstratégia szempontjából.

A járműgyár esetében a beruházás részösszegeinek ismerete alapján, az árbevétel vállalás és annak ütemezéséből következtetéseket vonhatnak le például a tervezett kapacitásra, annak bővíthetőségére, a gyártási mélységre vonatkozóan. A motorgyári beruházás ütemezéséből és részösszegeiből a versenytársak pontosabb képet

nyerhetnek az AUDI bővülésével kapcsolatosan, következtetéseket vonhatnak le új termékek gyártásának, technológiák bevezetésének ütemezésére, a kapacitás bővítésére vonatkozóan.

Összegezve, a többlet árbevételre, annak ütemezésére vonatkozó adatokból, különösen a különböző foglalkoztatási és egyéb, már nyilvánosságra hozott adatokkal kiegészítve következtetéseket lehet levonni az AUDI termelési/fejlesztési/értékesítési stratégiájára (márkastratégiájára) vonatkozóan. Ez értelemszerűen a részükre illetéktelen piaci előny, az AUDI részére pedig illetéktelen piaci hátrány.

2.5.2.2. A munkaszervezésre levonható következtetések és a kapcsolódó versenytársakkal szembeni sérelmek

A munkaszervezéshez kapcsolódóan a kítakart – elsősorban a létszám végzettség szerinti és időbeli megoszlására, valamint a kölcsönzött munkaerő arányára vonatkozó – adatok további fontos információkat tartalmaznak:

- (i) az egyes beruházásokhoz/projektekhez mekkora emberi erőforrás igény kapcsolódik, ebből következően pedig mekkora az automatizáltság foka az egyes beruházásokkal/projektekkel érintett területeken (akár K+F, akár gyártási területen), ami közvetetten az egyes termékek piaci pozicionálására, árazásra enged következtetni;
- (ii) a többlet munkaerő-felvétel és fenntartás évek szerinti ütemezéséből és a kölcsönzött munkaerő arányából (amely a termelés rugalmasságát hivatott növelni) következtetni lehet az adott beruházások/projektek felfutására, a gyártási kapacitások alakulására, közvetetten pedig az érintett termékek életciklusára és értékesítési stratégiáira is.

Összegezve, a kítakart létszámadatokból a versenytársak a projektek felfutására, abból pedig a gyártási kapacitás alakulására és a termék életciklusára és értékesítési stratégiájára vonhatnak le következtetéseket. Ez értelemszerűen a részükre illetéktelen piaci előny, az AUDI részére pedig illetéktelen piaci hátrány.

2.5.2.3. A létszámadatokból levonható következtetések és a kapcsolódó beszállítókkal szembeni sérelmek

A létszámvállalásból és annak ütemezéséből a munkaerőpiac szereplői információt nyerhetnek az AUDI beállítási programját, prioritásait illetően. A felsőfokú végzettségűek (elsősorban mérnökök) toborzásánál a vállalkozások gyakran fejedelmeket vesznek igénybe. A létszámvállalások alapján a fejedelmek cégek tárgyalási pozíciója erősödhet az AUDI-val szemben.

Ugyanez igaz a kölcsönzött munkaerő és a munkaerő kölcsönzés területén is.

Összegezve, a különböző létszámadatok nyilvánosságra hozatala rontaná az AUDI alkupozícióját a humán erőforrás területen szolgáltató cégekkel szemben.

2.5.2.4. A forgalmi adatokból és a beruházási részösszegekből levonható következtetések és a kapcsolódó beszállítókkal szembeni sérelmek

A különféle forgalmi adatok és a beruházási részösszegek nyilvánosságra hozatala nem csak a versenytársak számára biztosítana hozzáférést ezen információkhoz, hanem az AUDI beszállítói (pl.: építőipari, gépjárműipari, pénzügyi szolgáltató vállalatok, stb.) számára is, akik ezen információk birtokában következtetni tudnának az AUDI beruházási és fejlesztési terveire, így jobb alkupozícióba kerülnének az AUDI-val folytatott ártárgyalások során.

A beruházás ütemezéséből és részösszegeiből a potenciális beszállítók (építőipari, gépipari, stb.) következtetéseket vonhatnak le arra vonatkozóan, hogy az őket érintő beruházást az AUDI melyik évben és milyen nagyságrendben tervezi. Ezen információk tudatában a beszállítók tudatosabban léphetnek fel az AUDI irányába, már a kiírás pillanatában sérülhet az AUDI tárgyalási pozíciója.

Hasonlóképpen, a forgalmi adatokból adódó darabszám és évenkénti ütemezése is orientálja a beszállítókat a szükséges beruházások mérete vonatkozásában.

Mindezt két példán mutatom be. A lakkozó berendezések piacán két vállalat szolgálja ki a beruházókat: Eisenmann (német) és DÜRR (német). Egy lakkozó berendezés megrendelésétől az üzembe helyezésig évek telnek el, egy beszállító éves szinten pár berendezést tud üzembe helyezni. A lakkozó berendezések piaca keresleti jellegű piac, így a fenti információ birtokában az eladók erőteljes alkupozícióba juthatnak a vevővel szemben, ha a vevő beszerzésre vonatkozó szerződéses kötelezettségeit megismerik a nyilvánosságra hozattal. A lakkozó berendezésekhez hasonlóan keresleti piac van az ipari robotok piacán is, a két szereplő a KUKA (német) és a Fanuc (japán). A becslések szerint a robotok iránti kereslet világszerte 15%-kal nagyobb, mint a rendelkezésre álló robotgyártó kapacitás. Ha ezek a beszállítók pontos információhoz jutnak egy, őket is érintő beruházással kapcsolatban, akkor ezekkel az információkkal akár visszaélve, kényszerpályára állíthatják a beruházót árban, időben, ill. minőségben.

Összefoglalva, a beruházás adatainak nyilvánosságra hozatala a beruházással kapcsolatos beszerzési igények beszállítók általi felmérésén keresztül az AUDI-ra sérelmes kedvező beszállítói alkupozíció kialakítását teszik lehetővé, különösen a keresleti piacként működő gépbeszerzések esetén.

2.5.2.5. A beszállítókkal kapcsolatos egyéb sérelmek

Amennyiben az AUDI által megvalósítandó beruházás helyszínéül kijelölt ingatlan (pl.: telek, ipari létesítmény, stb.) tulajdonosa hozzáférhetne az üzleti titkot képező adatokhoz, akkor ezek birtokában jogosulatlanul kerülne jobb alkupozícióba (pl.: a szokásos piaci árnál magasabb eladási ár megszabásával, stb.) az AUDI-val szemben egy esetleges adásvételi egyeztetés során.

Szintén felmerülhet annak veszélye, hogy a nyilvánosságra hozott üzleti titok birtokában egy harmadik fél a beruházással érintett, kisebb méretű – esetleg több tulajdonos birtokában lévő – földterületeket a szokásos piaci árnál alacsonyabb áron felvásárolja (akár opciós ügylettel biztosítja a vásárlási jogot) a tulajdonosoktól, majd az így összegyűjtött földterületeket a szokásos piaci árnál magasabb áron kínálja megvételre a beruházó részére, ezáltal jelentős kárt okozva ahhoz az állapothoz képest, ha az információ nem kerül ki és a beruházó maga tárgyalhat a földtulajdonosokkal.

A sérelem valódiságát támasztják alá például a közelmúltban a Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft. kecskeméti beruházása kapcsán a sajtóban is nyilvánosságra került telekspekulációkkal kapcsolatos hírek is.

2.5.3. A nyilvánosságra hozatallal sérülő pénzügyi, gazdasági és piaci érdekek

Amennyiben nyilvánosságra kerülnének a 2.5.2. pontban vizsgált információk, abban az esetben akár a versenytársaknak, akár a beszállítóknak lehetőségük nyílna feltérképezni az érintett cég termelési/fejlesztési/értékesítési stratégiáit (márkastratégiáját), amelyek birtokában az érintett számára kedvezőtlen irányba módosíthatnák a saját stratégiáikat, így jogosulatlanul szereznének előnyt az érintettel szemben.

Példák a jogosulatlan előny lehetséges fajtáira:

- A megszerzett információ hatására egy versenytárs megállapíthatja, hogy a fejlesztendő termék jelentős árbevétel-növekedést generálhat, ezért a versenytárs egy hasonló termék kifejlesztésébe kezd, amit az információ hiányában egyébként nem tett volna meg.
- A megszerzett információ hatására egy versenytárs hamarabb vezeti be az új, hasonló termékét a piacra, miközben az információ hiányában ezt egyébként csak később tette volna meg.
- A tervadatok ismeretében következtetni lehet a termék árára, a termelési volumenre, a cég piaci stratégiájára, az új termék piaci bevezetésének időpontjára, a versenytársak pedig ehhez igazíthatják a saját piacbevezetési stratégiájukat, a képzettségi szintre, a műszakmodellre, munkaerő szükségletre tekintettel.
- Az eszközosztályok szerinti részletezésből következtetni lehet az egyes beruházási javakra, gyártási technológiára, gyártási mélységre.
- Tekintettel arra, hogy a munkaerő piac a szakképzettség függvényében egyre szűkebb Magyarországon, a munkáltatók egymással versenyeznek, hogy a kvalifikált munkaerőt megszerezzék. A létszámvállalás ütemezésének ismeretében a régió munkáltatói, a versenytársak megfelelően időzíthetik a beállítási programjaikat és ezzel lefölözhetik a munkaerő piacot, ami igen hátrányos lehet az érintettre nézve.
- A beruházási összegek és azok ütemezésének ismerete a versenytársak részéről a potenciális beszállítók (pl. a keresleti piacot jelentő lakkozó berendezések, piaci robotok piacán) kapacitásainak lefoglalásához vezethet, és fontos információt takar a versenyztetés/pályáztatás időpontjára vonatkozóan.

Összefoglalva, a beruházással kapcsolatos, a 2.3.1. pontban meghatározott adatok nyilvánosságra hozatala piaci és pénzügyi sérelmet okozhat (i) az eladási piacokon, mivel a versenytársak megismerhetik az AUDI márkastratégiáját és piaci előnyre szert téve ahhoz igazíthatják saját stratégiájukat, (ii) a beszállítói piacokon, mivel javítja a beszállítók alkupozícióját, végül (iii) a munkaerőpiacon is.

2.6. A 3. sz. kérdés vizsgálata – a nyilvánosságra hozatallal okozott sérelem aránytalanságának vizsgálata

Ezen pontban a 3. sz. szakértői kérdést vizsgálom, amely a következő: „Amennyiben a Szerződésekből kizárt adatok nyilvánosságra hozatala vagy harmadik személy általi megismerése az AUDI részére sérelmet okoz, úgy e sérelem arányos-e a Szerződésekből az AUDI részére nyújtott támogatás mértékével ill. azon közérdekű céllal, hogy a közügyek átláthatósága érdekében az AUDI-nak nyújtott támogatás célja, mértéke, hova fordítása, a támogatással összefüggésben vállalt kötelezettségek mibenléte és teljesítése bárki számára megismerhetővé váljon”.

A nyilvánosságra hozatallal okozott sérelem mértéke és jellege függ a versenytársak/beszállítók által jogosulatlanul kihasznált előny mértékétől és jellegétől.

Ugyanakkor a sérelem aránytalannak minősülhet minden olyan esetben, amikor az információ megszerzésének hatására a versenytárs/beszállító olyan módon változtatja meg saját cselekvését, ahogy azt az információ hiányában egyébként nem tette volna meg (pl.: értékesítési/árképzési/munkaerő-szervezési/stratégia megváltoztatása a megszerzett információk hatására).

Az üzleti titkot képező adatok nyilvánosságra hozatalát követően általában már nem bizonyítható, hogy egy gazdasági szereplő az információk hiányában is ugyanígy cselekedett volna.

A fentiek előrebocsátása mellett vizsgálatom alapján a Szerződésekből kizárt adatokat a nyilvánosságra hozatallal okozott sérelem arányossága alapján három csoportba soroltam a következők szerint.

I. kategóriába azon üzleti titkokat soroltam be, melyek nyilvánosságra hozatala a fentebb feltárt potenciális sérelmek alapján az AUDI-nak egyértelműen aránytalanul nagy sérelmet okozna és ezáltal vizsgálatom szerint mellőzendő ezen adatok nyilvánosságra hozatala.

E kategóriába a következő adatokat soroltam:

- a beruházás részösszegei,
- a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma (terv) és ütemezése,
- árbevétel-terv és ütemezése,
- létszám ütemezése,
- kölcsönzött munkaerő arányára vonatkozó adatok,
- kötelezettség vállalások tartalma,
- a támogatások felhasználásának költségszerkezete.

A besorolás indoka egyfelől az, hogy ezen információk nyilvánosságra kerülése esetén nagy biztonsággal állítható a versenytársak és a beszállítók jelentékeny illetéktelen előnyhöz jutása, amely a támogatáshoz mérten aránytalan sérelmet okoz. Másfelől, pontosan emlékeztetek arra (2.4. pont), hogy megítélésem szerint az állami támogatás átláthatóságához, és a jogszabályok alapján való ellenőrzéséhez szükséges adatok rendelkezésre állnak, így aránytalan volna az átláthatósághoz nem szükséges fenti üzleti titkok nyilvánosságra hozatala.

II. kategóriába azon üzleti titkokat soroltam be, amelyek nyilvánosságra hozatala sérelmet okoz az AUDI-nak, de a sérelem arányosságának megítélésére vizsgálatom alapján egyértelmű következtetés nem volt levonható.

E kategóriába a következő adatokat soroltam:

- beszámolók és jelentések,
- árbevétel definíciója,
- többlet-árbevétel bázisa,
- elszámolás és ellenőrzés módja,
- a pénzügyi beszámoló mintája,
- előrehaladás mintája,
- záró beszámoló mintája.

A besorolás indoka: ezen adatokból az I. kategóriába eső egyes adatokra lehet, többnyire közvetlenül, következtetést levonni.

Megjegyzem ugyanakkor, hogy a jogosulatlan előny kihasználását nemcsak nem lehet előre jelezni, de az utólag sem mérhető, hiszen utólag nem lehet helytállóan bizonyítani, hogy a versenytársak/beszállítók a megszerzett információ hatására módosították stratégiáikat. Éppen ezért az aránytalan sérelem elkerülésének egyetlen hatékony eszköze a fenti információk üzleti titokként való kezelése.

III. kategóriába azon adatok soroltam, melyek nyilvánosságra hozatala vizsgálatom szerint nem okoz aránytalan sérelmet az AUDI részére.

E kategóriába a következő adatokat soroltam:

- a beruházás megkezdésének és befejezésének ideje,
- igénybejelentés dátuma,
- a pénzügyi beszámoló határideje,
- a monitoring beszámolók határideje,
- a készfizető kezesség határideje,
- a folyósítás rendje,
- nyilatkozat a kölcsönzött munkavállalókról.

A besorolás indoka: ezen adatokból csak részben, és többnyire csak közvetetten lehet az I. kategóriába sorolt adatokra következtetést levonni, ezért ezek nyilvánosságra hozatala nem okoz aránytalan sérelmet.

3. A szakértői kérdésekre adott válaszok összefoglalása

1. *„Sértene-e az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft., ill. a cégcsoportjába tartozó más társaságok (a továbbiakban együtt: „AUDI”) pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit az EKD-ND/VKD-2008/12., EKD/FELD-2011/1. és EKD/FELD-2013/3. sz. támogatási szerződésekből (a továbbiakban együtt: „Szerződések”) kitakart adatok harmadik személy általi megismerése, ill. nyilvánosságra hozatala? Amennyiben e kérdésre a válasz igen, úgy miben állnak az AUDI azon pénzügyi, gazdasági és piaci érdekei, amelyeket a Szerződésekből kitakart adatok nyilvánosságra hozatala sértene?”*

Szakértői vizsgálatom során megállapítottam, hogy a Szerződésekből kikapart adatok harmadik személy általi megismerése, nyilvánosságra hozatala sértené az AUDI piaci versenyben való részvételhez fűződő pénzügyi, gazdasági és piaci érdekeit, mivel azokból az AUDI versenytársai olyan, az AUDI fejlesztési/termelési/értékesítési stratégiájára (márkastratégiájára) vonatkozó következtetéseket vonhatnak le, amelyek a piaci versenyben illetéktelen előnyök megszerzését, az AUDI részére pedig illetéktelen hátrányok elszenvedését eredményeznék. Ezen túlmenően megállapítottam, hogy ezen adatok harmadik személy általi megismerése, ill. nyilvánosságra hozatala azáltal is sértené az AUDI pénzügyi, gazdasági érdekeit, hogy őt a beszállítókkal szemben hátrányosabb alkupozícióba hozhatná, valamint rontaná munkaerőpiaci lehetőségeit is.

2. „A Szerződésekből kikapart részek tartalmazzak-e olyan adatot, amely az állami és helyi önkormányzati költségvetéssel, európai közösségi támogatás felhasználásával, a költségvetést érintő juttatással, ill. kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével vagy az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatosak? Kérjük különös figyelmet fordítani arra, hogy a Szerződésekből kikapart részek tartalmazzak-e olyan adatot, amely az AUDI-nak juttatott költségvetést érintő juttatás, kedvezmény mértékét vagy formáját, ill. az AUDI-nak juttatott európai közösségi támogatás felhasználásának módját határozza meg.”

Vizsgálatom során megállapítottam, hogy a Szerződésekből kikapart adatok nem tartalmazzak a kérdésben felsorolt típusú adatokat.

3. „Amennyiben a Szerződésekből kikapart adatok nyilvánosságra hozatala vagy harmadik személy általi megismerése az AUDI részére sérelmet okoz, úgy e sérelem arányos-e a Szerződésekben az AUDI részére nyújtott támogatás mértékével, ill. azon közérdekű céllal, hogy a közügyek átláthatósága érdekében az AUDI-nak nyújtott támogatás célja, mértéke, hova fordítása, a támogatással összefüggésben vállalt kötelezettségek mibenléte és teljesítése bárki számára megismerhetővé váljon?”

Vizsgálatom során megállapítottam, hogy az AUDI részére aránytalan sérelmet okozna a következő Szerződésekből kikapart adatok nyilvánosságra hozatala:

- a beruházás részösszegei,
- a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának vállalása és ütemezése,
- árbevétel-vállalások és ütemezése,
- létszámvállalás évei,
- kölcsönzött munkaerő arányára vonatkozó adatok,
- kötelezettség vállalások tartalma,
- a támogatások felhasználásának költségszerkezete.

Vizsgálatom során továbbá megállapítottam, hogy a következő, Szerződésekből kikapart adatok nyilvánosságra hozatala sérelmet okozna az AUDI-nak, azonban e sérelem aránytalanságára egyértelmű következtetés nem vonható le:

- beszámolók és jelentések,

- árbevétel definíciója,
- többlet-árbevétel bázisa,
- elszámolás és ellenőrzés módja,
- a pénzügyi beszámoló mintája,
- előrehaladás mintája,
- záró beszámoló mintája.

Vizsgálatom során végül megállapítottam, hogy a következő, Szerződésekből kitakart adatok nyilvánosságra hozatala nem okozna aránytalan sérelmet az AUDI-nak:

- a beruházás megkezdésének és befejezésének ideje,
- igénybejelentés dátuma,
- a pénzügyi beszámoló határideje,
- a monitoring beszámolók határideje,
- a készfizető kezesség határideje,
- a folyósítás rendje,
- nyilatkozat a kölcsönzött munkavállalókról.

Budapest, 2014. február 18.

Kilián Csaba

A szakvélemény alapját képező iratok

I.r. alperes által átadott iratok:

Támogatási szerződés AUDI HUNGARIA MOTOR Korlátolt Felelősségű Társaság támogatása tárgyában: Szerződés szám EKD-NB/VKB-2008/12 – teljes változat

Támogatási szerződés AUDI HUNGARIA MOTOR Korlátolt Felelősségű Társaság támogatása tárgyában: Szerződés szám EKD-NB/VKB-2008/12 – kitért adatokkal

Támogatási szerződés AUDI HUNGARIA MOTOR Korlátolt Felelősségű Társaság támogatása tárgyában: Szerződés szám: EKD/FELD-2011/1. – teljes változat

Támogatási szerződés AUDI HUNGARIA MOTOR Korlátolt Felelősségű Társaság támogatása tárgyában: Szerződés szám: EKD/FELD-2011/1. – kitért adatokkal

Támogatási szerződés AUDI HUNGARIA MOTOR Korlátolt Felelősségű Társaság támogatása tárgyában : Szerződés szám: EKD/FELD-2011/3. – teljes változat

Támogatási szerződés AUDI HUNGARIA MOTOR Korlátolt Felelősségű Társaság támogatása tárgyában: Szerződés szám: EKD/FELD-2011/3. – kitért adatokkal

A Nemzetgazdasági Minisztérium I.r. alperes 2013. november 29-i előkészítő irata

A Védőgyűlés Egyesület felperes 2013. október 1-jei előkészítő irata

Egyéb iratok:

A Kormány egyedi döntésével megítélhető támogatások nyújtásának szabályairól szóló 8/2007. (I. 24.) GKM rendelet

A Beruházás ösztönzési célelőirányzat felhasználásának szabályairól szóló 270/2012. (IX. 25.) Kormányrendelet

AUDI Éves Beszámoló, 2012

AUDI Média infó 2013. június

Egyéb sajtóhírek

Piacra lépés ideje – hatása az ár megállapítására

Mercedes CLA 200	Audi A3 Limousine 1.4 TSI
Motor: 4 hengeres/ benzin	Motor: 4 hengeres/benzin
Teljesítmény: 156 LE	Teljesítmény: 140 LE
Gyorsulás 0–100 km/h: 8,8 mp.	Gyorsulás 0–100 km/h: 8,9 mp.
Csúcssebesség: 230 km/h	Csúcssebesség: 219 km/h
Vegyes fogyasztás: 6,8 l (Super)	Vegyes fogyasztás: 6,1 l (Super)
CO2 kibocsátás: 161 g/km	CO2 kibocsátás: 144 g/km
Ár: 31 863 eurótól (Németország)*	Ár: 25 500 eurótól (Németország)*
Piacbevezetés: 2013. április	Piacbevezetés: 2013. szeptember

*Forrás: <http://www.bild.de/auto/tests/fahrbericht/ist-dieser-benz-6000-euro-besser-31849472.bild.html>, fordítás tőlem.

77